

Muzeum Regionalne
w Środzie Śląskiej

Średzkie Zeszyty Naukowe

TOM 33 / 2018

Grzegorz Borowski, Marek Grześkowiak

**SPRAWOZDANIE Z BADAŃ ARCHEOLOGICZNYCH
ZWIĄZANYCH Z PRZEBUDOWĄ DROGI DOJAZDOWEJ
DO GRUNTÓW ROLNYCH (DZ. NR 223, CZĘŚĆ DZ. NR 115)
W MIEJSCOWOŚCI OSIEK, GM. KOSTOMŁOTY**

(decyzja: nr 1446/2018 z dnia 29.06.2018 r.)

Sprawozdanie ma charakter ostateczny

Środa Śląska 2018

© Muzeum Regionalne w Środzie Śląskiej

Wstęp

W okresie od 02. 07. 2018 r. do 23. 07. 2018 r. Muzeum Regionalne w Środzie Śląskiej przeprowadziło badania archeologiczne związane z przebudową drogi dojazdowej do gruntów rolnych (dz. nr 223, część dz. nr 115) w miejscowości Osiek, gm. Kostomłoty.

Prace archeologiczne zrealizowano w oparciu o decyzję Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu nr 1446/2018 z dnia 29.06.2018 r.

Z ramienia Muzeum Regionalnego badaniami archeologicznymi kierował dr Grzegorz Borowski. W pracach badawczych brał również udział mgr Marek Grześkowiak.

Okolica inwestycji w świetle źródeł historycznych

Wieś Osiek po raz pierwszy była wzmiankowana w 1200 r. jako *Osech*, kiedy biskup wrocławski Jarosław ponownie zarządził składanie dziesięciny. Z 1267 r. wieś występuje w dokumentach pod nazwą *Osek*. Około 1350 r. wzmiankowany jest po raz pierwszy kościół w *Ossyk*, który w od 1407-1408 należał do klasztoru benedyktynek w Lubomierzu. W rękach tego klasztoru był do 1810 r.

W 1812 r. majątek klasztorny został wystawiony na sprzedaż. Dobra klasztorne wraz z prawem łowieckim wykupili miejscowi gospodarze. Folwark przeszedł na własność sołtysa dziedzicznego Steinera, natomiast grunty zostały podzielone pomiędzy chłopów.

Na terenie wsi zachowały się jeszcze inne zabytki architektury, m. in.: dom mieszkalny nr 17 (dawna gospoda; budynek powstał ok. 1800 r.), biblioteka, nr 15 (dawna szkoła katolicka; budynek powstał ok. 1840 r.), kaplica neoklasycystyczna z 1847 r. oraz kapliczka eklektyczna z ok. 1850 r.

Przebieg prac archeologicznych

Inwestycja zlokalizowana była w północno-zachodniej części miejscowości Osiek (ryc. 1).

Roboty ziemne wykonywano przy pomocy sprzętu mechanicznego (koparki) oraz pracowników fizycznych.

Prace inwestycyjne polegały na korytowaniu powierzchni istniejącej utwardzonej drogi na głębokość od 0,10 m do 0,25 m, a następnie nasypianiu na nią kruszywa granitowego. Długość modernizowanej drogi wynosiła około 726 m; szerokość około 3,50 m.

W pierwszym etapie przeprowadzono badania archeologiczne na krótkim odcinku tej drogi, biegnącym od drogi asfaltowej na północ do zakrętu, w kierunku pól uprawnych (w pobliżu budynku mieszkalnego nr 2a i dz. nr 208/1) – por. ryc. 2.

Na wykorytowanej powierzchni nie zarejestrowano żadnych śladów reliktyw archeologicznych. Na dnie wykopu wystąpiły warstwy gliniasto-piaszczyste przemieszane miejscami z drobnym gruzem ceglanym i tłuczniem z XX w. (fot. 1, 2).

W drugim etapie wykonano prace badawcze na długim odcinku, biegnącym od wspomnianego zakrętu w kierunku wschodnim, aż do drogi asfaltowej prowadzącej do m. Mieczków (por. ryc. 2).

Najpierw wykorytowano fragment od w. w. zakrętu drogi, do okolicy budynku nr 12a (fot. 3, 4). Niedaleko zakrętu i w sąsiedztwie pól i sadów rejestrowano w wykopie nadal głównie przemieszane warstwy gliniasto-piaszczyste, miejscami z niewielką domieszką gruzu betonowo-ceglanego z XX w..

Im bliżej budynku nr 12a, tym udział gruzu w zalegających w wykopie nawarstwiach wzrastał. Pojawiły się też pojedyncze zasypy wkopów z samym gruzem ceglanym i śmieciami z XX wieku.

Nigdzie na tym fragmencie drogi nie natrafiono na pozostałości nawarstwień kulturowych, ani obiektów archeologicznych.

Na ostatnim fragmencie odcinka drogi objętego inwestycją (od budynku nr 12a i dalej na wschód) sytuacja stratygraficzna w korytowanym wykopie niewiele się zmieniła. Nadal nie odkryto żadnych śladów reliktyw archeologicznych.

Na drodze pomiędzy budynkiem nr 12a a stacją transformatorową i budynkiem nr 16a/16b rejestrowano w wykopie tylko warstwy humusu z szarą i żółtą gliną przemieszane z fragmentami asfaltu i tłuczniem granitowym z XX w. (fot. 5).

W wykopie od budynku nr 16a/16b aż do krzyżówki z drogą asfaltową w kierunku Mieczkowa, wystąpiła warstwa piaszczysto-żwirowa z drobnymi kamieniami oraz miejscowo też z domieszką gruzu ceglano-betonowego z XX w. (fot. 6).

Podsumowanie

W trakcie badań archeologicznych przy przedmiotowej inwestycji nie natrafiono na ślady reliktywów archeologicznych, ani nie pozyskano materiału zabytkowego. Wszystkie nawarstwienia odkryte w wykopie miały charakter niwelacyjno-zasypowy i pochodziły z XX w. (współczesne utwardzenie drogi polnej).

Wykaz źródeł bibliograficznych

Katalog zabytków sztuki w Polsce. Powiat Środa Śląska. Instytut Sztuki PAN.
Warszawa 2014. Część 1: tekst ss.504, część 2: ilustracje fig. 777

Dziennik badań archeologicznych

02. 07. 2018 r.

Rozpoczęcie badań archeologicznych przy budowie drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Osiek (odcinek w pobliżu drogi asfaltowej i budynku nr 2a).

Prace ziemne prowadzono przy pomocy sprzętu mechanicznego (koparki) oraz pracowników fizycznych. Brak reliktywów archeologicznych. Wykonano dokumentację archeologiczną.

03 - 06. 07. 2018 r.

Kontynuacja badań przy korytowaniu powierzchni starej drogi gruntowej (odcinek drogi na północ od budynku nr 2a, do zakrętu oraz fragment odcinka położonego na N od zabudowań gospodarczych posesji nr 3 oraz budynku nr 4). Głębokość korytowania od 0,10 m do 0,25 m. Brak pozostałości reliktywów archeologicznych. Wykonano dokumentację archeologiczną.

09 - 13. 07. 2018 r.

Badania archeologiczne przy korytowaniu powierzchni drogi pod nową nawierzchnię (odcinek drogi na tyłach posesji nr 4a, 5, 6, 7, 8, 9 przy polach uprawnych). Głębokość korytowania do 0,20 m. Brak reliktywów archeologicznych. Wykonano dokumentację archeologiczną.

16 - 20. 07. 2018 r.

Badania archeologiczne przy korytowaniu starej powierzchni drogi gruntowej (odcinek drogi na północ od zabudowań gospodarczych posesji nr 10, 11, 12, 13a, 16, 19 i cmentarza, w pobliżu posesji nr 12a, 16a/16b). Głębokość korytowania do 0,25 m. Brak reliktyw archeologicznych. Wykonano dokumentację archeologiczną.

23. 07. 2018 r.

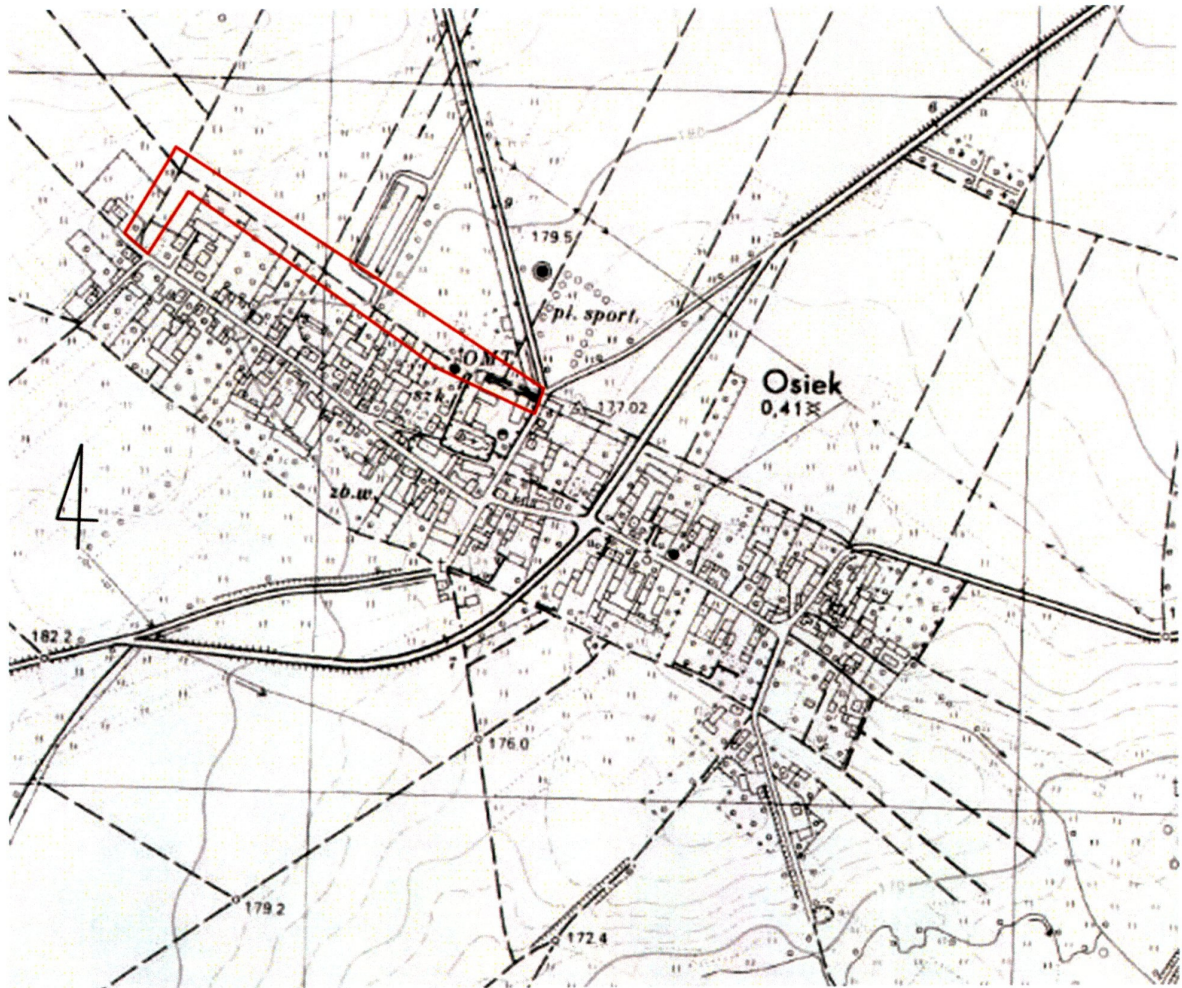
Badania archeologiczne przy korytowaniu powierzchni drogi (fragment odcinka drogi gruntowej przy skrzyżowaniu z drogą asfaltową biegnącą do Mieczkowa). Głębokość korytowania do 0,20 m. Brak pozostałości reliktyw archeologicznych. Wykonano dokumentację archeologiczną.

W tym dniu zakończono prace badawcze związane z inwestycją.

SPIS RYCIN

Ryc. 1. Mapa topograficzna w skali 1:10 000 z zaznaczonym przybliżonym rejonem inwestycji (w obrysie koloru czerwonego).

Ryc. 2. Mapa w skali 1: 2000 z zaznaczoną lokalizacją modernizowanej drogi oraz zasięgiem badań archeologicznych (kolor czerwony).

Ryc. 1

SPIS FOTOGRAFII

- Fot. 1.** Widok od N na wykorytowaną powierzchnię drogi (w pobliżu posesji nr 2a).
- Fot. 2.** Widok od S na wykorytowaną powierzchnię drogi (w pobliżu dz. nr 208/1).
- Fot. 3.** Widok od W na wykorytowanie powierzchni drogi (przy dz. nr 209, na tyłach posesji nr 3 oraz przy dz. nr 210).
- Fot. 4.** Widok od W na wykorytowanie powierzchni drogi (fragment na W od budynku nr 12a, na tyłach zabudowań posesji 8, 9 z dz. nr 215).
- Fot. 5.** Widok od W na wykorytowaną powierzchnię drogi (fragment na wysokości posesji nr 12a oraz dz. nr 218 z posesją nr 12).
- Fot. 6.** Widok od W na wykorytowaną powierzchnię drogi (fragment na wysokości posesji 16a/16b oraz dz. nr 221, 225/4).

Fot. 1

Fot. 2

Fot. 3

Fot. 4

Fot. 5

Fot. 6